వ్యాస కౌముది

తెలుగు వ్యాఖ్యానాలు - సి.పి.బ్రౌన్ కృషి

డా.జడా సుబ్బారావు.

1.పరిచయం :

భారతదేశాన్ని సుదీర్ఘకాలం పాలించిన ఆంగ్లేయులు వ్యాపారం కోసమే మనదేశం వచ్చినా స్థానికుల భాషా సాహిత్యాలను, సంస్కృతీ సంప్రదాయాలను అర్థం చేసుకోకుండా వారితో వ్యవహరించడం కష్టమని భావించి, తెలుగు భాషాసాహిత్యాల అధ్యయనంలో, పరిశోధనలో ప్రత్యేక కృషిచేశారు. ఈ విధంగా భారతదేశం వచ్చి, ఇక్కడి భాషలను నేర్చుకుని పరిపాలన సాగించిన పాశ్చాత్యులను మూడు తెగలుగా విభజింపవచ్చని తెలియచేశారు కొత్తపల్లి వీరభద్రరావు గారు. ఇందులో మొదటి తెగవారు క్రైస్తవ మత వ్యాప్తి కోసం భారతీయ భాషలు నేర్చుకున్నవారు. రెండవ తెగవారు ఉద్యోగ బాధ్యతల కోసమే భాషలను నేర్చుకుని కేవలం వ్యవహారిక జ్ఞానంతోనే తృప్తిపడినవారు. ఇక మూడవ తెగ వారు భాషలు నేర్చుకోవడంతోనే తృప్తి పడక తాము నేర్చుకున్న భాషల అభివృద్ధికి యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించి కృషిచేసినవారు.

ఎంతోమంది ఆంగ్లేయులు పరిపాలన చేసినా కొద్దిమంది మాత్రమే వాళ్ళ కృషివల్ల చరిత్రలో మిగిలి పోయారు. అటువంటి గొప్పవ్యక్తులలో సి.పి.బ్రౌన్ అగ్రగణ్యుడు. ఎందుకంటే పఠన పాఠనాదులకు దూరమైన ప్రాచీన కావ్యాలను, ప్రబంధాలను పరిష్కరింపచేసి వ్యాఖ్యానాలతో ప్రకటింపజేశాడు. తెలుగు భాషా సాహిత్యాలు క్షీణదశకు వచ్చాయని భావించి ఎంతోమంది పండితులను తన వద్ద నియమించుకుని గ్రంథ పరిష్కరణలు, వ్యాఖ్యానాలు రాయించాడు. అంతేకాక వ్యాకరణాలు, నిఘంటువులు తయారు చేయించడం మొదలగు కార్యకలాపాల ద్వార తెలుగు భాషకు నూతన జీవాన్ని కల్పించాడు. కనుకతెలుగు ప్రాచీన కావ్యాలు బ్రౌన్ కృషివల్లనే ఇప్పటివరకు నిలిచి ఉన్నాయని చెప్పడం అతిశయోక్తికాదు. బ్రౌన్ దృష్టిలో వ్యాఖ్యానాలు ఎలా ఉండాలని భావించాడో, వ్యాఖ్యానాలు రాయించేటప్పుడు ఏ విధమైన పద్ధతులు పాటించాడో, జాగ్రత్తలు తీసుకున్నాడో తదితర అంశాలను తెలియజేయడమే ఈ వ్యాసం ఉద్దేశ్యం.

2. తెలుగు కావ్య వ్యాఖ్యానం - పరిచయం:

'వాఖ్యాయతే అనేన ఇతి వ్యాఖ్యానమ్' అన్నట్లు ఏది మరోదాన్ని వివరించి చెపుతుందో అది వ్యాఖ్యానం అని ఆర్యోక్తి. సాధారణార్థంలో కావ్యానికి అర్థం చెప్పడం వ్యాఖ్యానం. పద విభాగం, సమాస పదాలకు విగ్రహ వాక్యాలు చెప్పడం, కావ్యంలోని అలంకారాలను సమన్వయపర్చడం, వ్యాకరణ సంబంధ వివరణలు, ఆక్షేపణలకు సమాధానం అనే అయిందింటిని వ్యాఖ్యాన లక్షణాలుగా చెప్పవచ్చు. అన్ని ప్రక్రియల మాదిరిగానే వ్యాఖ్యాన సంప్రదాయం కూడా సంస్కృతం నుండే తెలుగు సాహిత్యంలోకి ప్రవేశించింది. వ్యాఖ్య,

వ్యాఖ్యానం అనే మాటకు వివిధ నిఘంటువులు వివిధ అర్థాలను, నిర్వచనాలను ఇచ్చినప్పటికీ అన్నిటి సారం అంతిమంగా 'విశదీకరించి చెప్పడ'మనే అర్థం చేసుకోవాలి.

3. బ్రౌన్ కాలానికి ముందు వ్యాఖ్యానస్థితి:

తెలుగు సాహిత్యంలో వ్యాఖ్యాన సంప్రదాయానికి సంబంధించినంతవరకు బ్రౌన్ పాత్ర మరువలేనిదనే చెప్పవచ్చు. అందుకే బ్రౌనుకు ముందు వ్యాఖ్యాన పరిస్థితి ఎలా ఉండేది? వ్యాఖ్యానాలు పాండిత్య ప్రదర్శనకై రాసేవారా లేక అర్థం చేసుకోవడానికి, భావాన్ని గ్రహించడానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చేవారా అనే విషయం పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. తెలుగులో తొలి ద్వ్యర్థికావ్యమైన 'రాఘవపాండవీయా'నికి ముద్దరాజు పెదరామన రచించిన 'ఆదర్శవాఖ్య' వ్యాఖ్యాన సంప్రదాయంలో వెలసిన తొలి వ్యాఖ్యానం. ఈ వ్యాఖ్యను పెదరామన క్రీ.శ.1580 ప్రాంతంలో రచించినట్లు పరిశోధకుల అంచనా.

ముద్దరాజు పెదరామన రచించిన ఈ వ్యాఖ్యకు 32 సంస్కృతగ్రంథాలు, 9 తెలుగు పుస్తకాలను ప్రమాణంగా చూపడమే కాక తర్వాత వచ్చిన వ్యాఖ్యానాలకు కూడా మార్గదర్శకుడయ్యాడు. ఈ వ్యాఖ్యలో భారత, రామాయణార్థాలను వేరువేరుగా ఇవ్వడం జరిగింది. పద్యాన్ని చదవగానే మొదటిగా పాఠకునికి స్ఫురించే భావాన్ని అనుసరించి కొన్ని పద్యాలకు మొదట భారతార్థం, తర్వాత రామాయణార్థం, కొన్ని పద్యాలకు మొదట రామాయణార్థం, తర్వాత భారతార్థం ఇవ్వడం జరిగింది. అర్థాలు ఇచ్చినప్పుడు తత్సంబంధిత నిఘము, కావ్య ప్రమాణాలు ఇవ్వడం జరిగింది. సులభమైన పదాలకు అర్థాల్ని ఇవ్వకుండా కేవలం పదాన్ని మాత్రమే ఇచ్చారు. వ్యాఖ్యానానికి ఉపయోగించిన భాష సులభగ్రాంధికం. అవసరమైన చోట పద్యభావం అర్థం కావడానికి భావసమన్వయం ఇచ్చారు. అంతేగాక ఈ వ్యాఖ్యకు నేడు రాయబడుతున్న అనేక వ్యాఖ్యానాలకు కూడా అంతగా వ్యత్యాసం లేకపోవడం గమనించదగిన విషయం.

ఈ విధంగా ముద్దరాజు పెదరామన రచించిన ఈ వ్యాఖ్యానం పూర్వులు రాసిన వ్యాఖ్యానాలు వ్యవహారిక భాషలోనే ఉంటాయనే దానికి నిదర్శనం. ఇతర ప్రబంధాలలాగా ప్రజాదరణనూ, ప్రచారాన్నీ పొందలేకపోయిన, కేవలం పండితులకు మాత్రమే పరిమితమైన ఈ ద్వ్యర్థికావ్యానికి వ్యావహారిక భాషలోనే వ్యాఖ్య రచించడం గమనించదగిన అంశం.

ముద్దరాజు పెదరామన తర్వాత చెప్పుకోదగినవారు చిత్రకవి అనంతయ్య. క్రీ.శ.1600 ప్రాంతంలో 'హరిశ్చంద్ర నలోపాఖ్యానం' అనే ద్వ్యర్థి కావ్యానికి 'ప్రకాశికా వ్యాఖ్య' పేరుతో వ్యాఖ్య వెలువరించారు. అయితే ఈ ప్రకాశికా వ్యాఖ్య అటు అన్వయముఖంగానూ, ఇటు ఆకాంక్షాముఖంగానూ కాక పద్యంలో పదక్రమాన్ని బట్టి అర్థవివరణము రాశాడు. సామాన్యముగా రెండర్థములను వివరించుటకే పరిమితమైన సంగ్రహటీకగా మనం భావించవచ్చు. ఈ వ్యాఖ్యలో మొదట హరిశ్చంద్రుని పరమైన అర్థాలు, తర్వాత నలుని పరమైన అర్థాలు ఇవ్వబడ్డాయి. తాత్పర్యం పేర్కొబడలేదు. అయితే ఈ వ్యాఖ్య రాఘవపాండవీయ వ్యాఖ్యను ఆధారం చేసుకుని రాయబడిందే

పైన పేర్కొన్న ఇరువురి తర్వాత పేర్కొదగినవాడు వేములవాడ సోమనాధుడు. ఈతడు క్రీ.శ 17వ శతాబ్దానికి చెందినవాడు. 'విద్వజ్జనరంజని' పేరుతో వసుచరిత్రకు వ్యాఖ్యానాన్ని రచించాడు. ఈ వ్యాఖ్యానం క్రీ.శ 1650 ప్రాంతంలో వచ్చినట్లుగా అమరేశం రాజేశ్వరశర్మగారు అభిప్రాయపడగా, ఇతడు 1750 ప్రాంతం వాడని, దొరికిన వ్యాఖ్యానాలలో ఇది పూర్వపుదని ఆంధ్రభాషోద్ధారకులు బ్రౌన్ అభిప్రాయ పడ్డారు.

సోమనాధకవి వ్యాఖ్యానం గురించి శేషాద్రి రమణ కవులు చెప్పిన రీతిగా ఈ వ్యాఖ్యానం విపులంగా ఉండటమేకాక అందరికీ అర్థమయ్యే రీతిలో సరళ సుందరంగా కూడా ఉందనే విషయం అర్థమవుతుంది. అంతేగాక సోమనాధకవి వ్యాఖ్యానంలో కేవలం ప్రతిపదార్థ తాత్పర్యాలు మాత్రమే వివరించడం కాకుండా కవి హృదయాన్ని ఆవిష్కరించాలనే తీరు కనిపిస్తుంది పాణినీయాది సూత్రాలనుండి, వరరుచి వార్తికాలనుండి, అప్పకవీయాది ఛందో గ్రంథాలనుండి, నన్నభట్టీయాది కవుల ఆంధ్ర వ్యాకరణ గ్రంథాలనుండి ఆధారాలను చూపిస్తూ విపులంగా వ్యాఖ్య రచించడం, సమాసాలకు విగ్రహవాక్యాలు వివరిస్తూ, ఇతర విద్వాంసులు వ్యాఖ్యానించే పద్ధతులు

పేర్కొని వాటి సామజస్యాలను చర్చిస్తూ సహృదయరంజకంగా ఈ వ్యాఖ్యానం రచించడం తొలినాళ్ళలోని వ్యాఖ్యాన స్వరూపం మనకు అవగతమయ్యేలా చేస్తుంది.

వసుచరిత్రలో వివరించబడిన రత్నశాస్త్రము, సాముద్రిక శాస్త్రము, జ్యోతిష శాస్త్రము, వ్యాకరణ, మీమాంస, తర్క, కామ అలంకార, చందశ్శాస్త్ర, మంత్ర, తంత్రాది బహుశాస్త విషయాలను ఈ వ్యాఖ్యానంలో సోమనాధకవి వివరించాడు. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే మల్లినాధుని మార్గదర్శక సూత్రమైన అన్వయముఖంగానే ఈ వ్యాఖ్య కొనసాగడం విశేషం. ప్రమాణభరితంగా, మూలంలో లేని విషయాలేవీ ప్రస్తావించకుండా, అపేక్షిత విషయం వదిలివేయకుండా మల్లినాధుని వ్యాఖ్యలను తలపించే రీతిలో ఈ వ్యాఖ్య కొనసాగడం విశేషం. తెలుగు వ్యాఖ్యాన ప్రారంభ దశ ఏ మాత్రం తక్కువయిందిగానూ, లోపాలతో కూడిందిగానూ కాదని చెప్పడానికి సోమకవి వ్యాఖ్య ఒక తార్కాణం.

<u>4 బ్రౌన్ కాలం నాటి వ్యాఖ్యానాలు:</u>

బ్రౌనుకు, తెలుగు సాహిత్యానికి విడదీయరాని సంబంధం ఉంది. క్షీణదశలో ఉన్న తెలుగు సాహిత్యాన్ని క్రొత్త ఊపిరి పోసి బతికించాడు బ్రౌన్. ఆయన మాటల్లో In 1825 I found Telugu literature dead. In thirty years I raised into life అని చెప్పడం అతిశయోక్తి కాదు.

ఒక విధంగా చెప్పాలంటే ఆధునిక కాలంలో వచ్చిన అనేక కావ్య వ్యాఖ్యానాలకు మార్గదర్శకుడైనవాడు బ్రౌన్. ‘ఆయన సమకాలికులలో ఆయనకంటే ఉన్నతోద్యోగులు, పలుకుబడి కలవారు, ఇంగ్లీషువారిలోనే ఎందరో ఉన్నను, మన భాషా సాహిత్యముల అభివృద్ధికి కృషిచేసిన వారున్నను, బ్రౌన్ దొరవలే వాటి కంకితమైన వారుగానీ, సొంత డబ్బు వెచ్చించి గ్రంధాలు సేకరించి వాటికి పండితులతో వ్యాఖ్యానాలు రాయించి, వాటిని అచ్చు వేయించి తరువాతి తరముల వారికి పనికి వచ్చునట్లు జాబులు మొదలగు వాటిని తిరిగి కాపీ వేయించి సంగ్రహపరచిపోయిన వారు లేరనుట పరమసత్యము‘ అనే కొత్తపల్లి వీరభద్రరావుగారి అభిప్రాయంతో మనం ఏకీభవించక తప్పదు.

ప్రాచీన వ్యాఖ్యాతలకు పాండిత్యాన్ని ప్రదర్శించాలనే కుతూహలమే తప్ప మూలాభిప్రాయాన్ని పాఠకులకు సుబోధకం చేయాలనే ఆలోచన పట్ల శ్రద్ధ తక్కువగా ఉన్నట్లు బ్రౌన్ భావించాడు. అందుచేతనే పండితులైన వ్యాఖ్యాతల దృష్టిలో మార్పు తేవడానికి బ్రౌన్ దొర ఎంతో కృషి చేశాడు. ఒక గ్రంధానికి వ్యాఖ్యానం ఆ గ్రంధాన్ని గురువు సాయం లేకుండా చదివి అర్థం చేసుకుని ఆనందించడానికే అని బ్రౌన్ దొర అభిప్రాయము. అందుకే తెలుగు కావ్యాల వ్యాఖ్యానాల విషయంలో బ్రౌన్ ప్రత్యేక శ్రద్ధ కనబరిచాడు.

ఈ కారణం చేతనే అనేకమంది పండితులను సొంత ఖర్చు వినియోగించి వారికి వసతి సౌకర్యాలు కల్పించి ప్రాచీన గ్రంధాలను పరిష్కరించడం, వ్యాఖ్యానాలు తయారు చేయడం కోసం నియమించాడు. తన సొంత ఖర్చులతో తెలుగు సాహిత్యానికి సేవ మాత్రమే కాకుండా తాను నివాసముండే బంగ్లాలో కూడా అనేకమంది పండితులను నియమించి తెలుగు భాషా సాహిత్యాలకు ఎనలేని సేవ చేసిన బ్రౌన్ గురించి జానుమద్ది హనుమచ్ఛాస్త్రిగారి ఈ క్రింది మాటలు గమనార్హం. ‘ఆ బంగళాలో ఒక ప్రక్క స్కూల్, ఒక ప్రక్క తన సొంత గ్రంధాలయం ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. పండితులకు జీతభత్యాలను బ్రౌన్ సొంత పైకం నుంచి ఇచ్చేవాడు. అక్కడే జూలూరి అప్పయ్య వసుచరిత్ర, మనుచరిత్రలకు వ్యాఖ్యలు రాశాడు. పైడిపాటి వెంకటనరసయ్య వేమన పద్యాలను పరిష్కరించేవాడు. కంభం నరసింహాచార్యులు రాఘవ పాండవీయానికి వ్యాఖ్య రూపొందించాడు.‘ అంతేగాక బ్రౌన్ కాలం నాటి వ్యాఖ్యానాలలో ప్రధానంగా కనిపించే లక్షణాలను ఈ కింది విధంగా చెప్పవచ్చు.

1. కేవలం పండితులకే గాక తెలుగు చదవడం వచ్చిన వారందరికి తెలుగు కావ్యాలు అర్థం కావాలి.

2. ప్రాచీన వ్యాఖ్యాతలు కావ్యంలోని వ్యాకరణ, అలంకార, ఛందో విశేషాలకు మాత్రమే ప్రాధాన్యతనిచ్చి రచించగా తానట్లుగాక ప్రతి పదానికి అర్థాన్ని వివరించి సామన్యులకు కూడా సులభంగా అర్థమయ్యేటట్లు వ్యాఖ్యలను తయారుచేయడం బ్రౌన్ ఆశయం.

3. పద్యాలకు దండాన్వయాన్ని రాయించడం, ప్రతిపదాన్ని విభజించి అర్థమిచ్చే విధంగా వ్యాఖ్య రాయించడం.

4. ప్రతిపదార్థం చేత అర్థం కానివాటికి విపులార్థాలు, వివరణలు ఇవ్వడం.

5. ఛందో వ్యాకరణ విశేషాలను, అలంకారాలను వివరించడం.

ఈ విధమైన లక్షణాలు పాటిస్తూ వ్యాఖ్యానాలు రాయడానికి బ్రౌన్ తన వద్ద పండితులను నియమించుకున్నాడు. ఈ ప్రయత్నంలో భాగమే 'వసుచరిత్ర'కు బుచ్చయ్య శాస్త్రులవారు రాసిన 'ప్రతిపదార్థ ప్రకాశిక'. ఇది సోమనాథకవి విద్వజ్జన రంజనీ వ్యాఖ్యను ఆధారంగా చేసుకుని రాయడం జరిగింది. అయితే సరళోక్తులతో వ్రాయవలసినదని బ్రౌను దొర చెప్పినప్పటికీ 'అందరి కర్థంబై యానందంబొనగూర్చగా టీకను గావింతు'నని ప్రతిజ్ఞ చేసి వ్యాఖ్యానం ఆరంభించాడు బుచ్చయ్య శాస్త్రులు. బుచ్చయ్య శాస్త్రులువారి టీక అర్థం చేసుకోవడానికి వీలుకాదనే భావంతో జూలూరి అప్పయ్య శాస్త్రి చేత 1832-34 సంవత్సరాల మధ్య మరో వ్యాఖ్యానాన్ని తయారు చేయించాడు బ్రౌను. బుచ్చయ్య కంటే అప్పయ్యదే అర్థం చేసుకోవడానికి సులువుగా ఉందని భావించాడు కనుకనే దాన్ని ముద్రణకు స్వీకరించాడు.

ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానాలు కేవలం పాండిత్యాన్ని ప్రదర్శించుకోవడానికి కాదనీ, చదువుకునే వారికి ఉపయోగంగా ఉండాలనే సదాశయం కలిగినవాడు బ్రౌన్. ప్రబంధపాఠాలను నిర్ణయించడం మొదలుకుని వాటిని అచ్చు వేయడానికి అనుగుణంగా సంస్కరించడం, నిఘంటువులు, వ్యాకరణాలు రచించడం మొదలైన అనేక సేవలు తెలుగు సాహిత్యానికి అందించి తెలుగు సాహిత్య పునరుజ్జీవనానికి ఎంతో కృషి చేశాడు బ్రౌన్.

Click here to share your comments on this story